

POSUDEK ŠKOLITELE

Jméno disertanta:	JUDr. Martin Richter
Téma práce:	Trestná činnost v souvislosti s veřejnými zakázkami
Rozsah práce	254 stran vlastního textu
Datum odevzdání práce:	3. 7. 2020

1. Aktuálnost (novost) tématu

Aktuálnost tématu dokládá pozornost, která je médií v poslední dekádě věnována problematice trestní odpovědnosti v souvislosti s nakládáním s majetkem ve veřejné správě. Z hlediska odborné veřejnosti pak aktuálnost tématu ilustruje veřejná diskuze, která byla zahájena stanoviskem Unie obhájců ČR č. 3 v roce 2015 a na ni (nepřímo) reagující nesouhlasící analýza Nejvyššího státního zastupitelství z roku 2018 či analýza Ministerstva spravedlnosti z téhož roku, která byla zpracována na základě požadavku přímo Ústavněprávního výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR. Současná odborná literatura přitom dosud rozebírá pouze dílčí – a nikoli ani všechna – specifika plynoucí ze zvláštní části trestního zákoníku.

Předložená práce přitom jako úplně první nabízí komplexní pohled na základní pravidla pro posuzování trestní odpovědnosti v rozhodovacích procesech veřejné správy podle rolí jednotlivých aktérů. Práce tak například nabízí unikátní pohled na konflikt mocí ve státě při vyvozování trestní odpovědnosti za rozhodnutí činěná politiky. Obdobně také přináší nové myšlenky pro posuzování trestné součinnosti při zapojení vícero osob do rozhodovacího procesu. Za významný přínos a tedy i novost lze považovat rozpracování vodítek pro posuzování zavinění podle jednotlivých řídicích stupňů rozhodovacího procesu.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Zpracování daného tématu vyžaduje hlubší teoretické znalosti trestního práva hmotného, jeho historických kořenů a širšího politicko-společenského kontextu. Neobejde se bez zahraniční komparace, zejména právní úpravy zemí, u kterých tuzemský zákonodárce hledal inspiraci při formulaci institutů, jejichž aplikace se *prima facie* při řešení trestní odpovědnosti v souvislosti s veřejnými zakázkami přímo nabízí (zejména právního omylu). Téma je proto náročné, neboť jeho komplexní zpracování vyžaduje mnohdy řešení otázek, které jsou z podstatné části dosud naukou nerozpracované.

3. Formální a systematické členění práce

Práce je členěna v úvod, sedm kapitol a závěr. Pro snazší orientaci v rámci kapitol práce využívá členění na podkapitoly a oddíly. Struktura je vystavěna logicky. Disertant se členěním kapitol zjevně snaží reflektovat současné teoretické pojetí znaků trestného činu, což poučenému čtenáři může usnadnit orientaci v rozebíraném tématu.

První kapitola zkoumá otázky trestněprávního pojetí jednání, konkrétně obecné chápání konání a opomenutí v podmínkách veřejného sektoru a také to, zda lze hlasování jakožto

jeden z tradičních způsobů tvorby rozhodnutí některých orgánů veřejné správy vůbec považovat za určitou formu jednání.

Na to přímo navazuje druhá kapitola, která na podkladě teorií příčinné souvislosti rozebírá, za jakých podmínek lze určité jednání vůbec považovat za trestněprávně relevantní. Přitom se zabývá základní otázkou hranice trestněprávního přezkumu správy věcí veřejných a politiky.

Třetí kapitola se zabývá specifikami trestněprávního pojetí následku ve veřejné správě. Zejména pak uplatnitelností tradičního chápání škody jako prosté záporné ekonomické bilance majetku, které v podmínkách veřejné správy bez dalšího selhává, neboť podle tradičního teoretického pojetí by *stricto sensu* škodě odpovídalo například jakékoli poskytnutí nenávratné sociální podpory.

Čtvrtá kapitola již poté směřuje na význam rozdělení rolí ve veřejné správě, když se věnuje otázkám pachatelství, spolupachatelství a účastenství v podmínkách rozmanitých úrovní rozhodovacích procesů veřejné správy. Protože je kapitola nazvána po jednom z typových znaků trestného činu – subjektu – tak není logicky opomenuta ani složitá otázka postavení úřední osoby jakožto speciálního subjektu některých trestných činů.

Těžiště práce tvoří kapitola pátá, která se podrobně věnuje posuzování zavinění obviněných podle jejich zařazení v jednotlivých stupních rozhodovacího procesu.

To doplňuje kapitola šestá rozebráním aplikovatelnosti vybraných okolností vylučujících protiprávnost.

Nakonec na tomto základě kapitola sedmá popisuje po jednotlivých znacích skutkové podstaty dotčených trestných činů, která typová jednání v rámci zadávání veřejných zakázek mohou být podle zvláštní části trestního zákoníku postihovány. Práce přitom věnuje zvláštní pozornost sporným otázkám.

Závěr shrnuje poznatky učiněné v průběhu disertační práce.

4. Vyjádření k práci, zda byl zamýšlený záměr disertační práce odpovídajícím způsobem zpracován

Cílem práce bylo v prvé řadě doplnit teoretický aparát o rozvinutí obecných principů trestní odpovědnosti o specifika jejich aplikace při posuzování rozhodování ve veřejné správě a na tomto základě analyzovat specifika právní úpravy jednotlivých trestných činů přímo souvisejících se zadáváním veřejných zakázek.

Zamýšlený záměr disertační práce byl odpovídajícím způsobem zpracován, neboť disertant vhodným způsobem rozvinul obecnou trestněprávní nauku a *de facto* v jedné práci poprvé představil základní principy vyvozování trestní odpovědnosti v rozhodovacích procesech veřejné správy, přičemž se také podrobně věnoval specifikům právní úpravy jednotlivých trestných činů přímo souvisejících se zadáváním veřejných zakázek.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Mám za to, že cíle práce bylo dosaženo. Práce vytváří a představuje komplexní vhled do základních pravidel pro posuzování trestní odpovědnosti v rozhodovacích procesech veřejné správy podle rolí jednotlivých aktérů. Práce tedy identifikovala možné role a rozsah trestní odpovědnosti jednotlivých aktérů rozhodovacího procesu veřejné správy a na tomto základě analyzovala a popsala, která typová jednání při
--------------------	--

	<p>zadávání veřejných zakázek mohou být podle zvláštní části trestního zákoníku postihována.</p> <p>Nabízené závěry stejně jako argumentace je v mnohém inspirující a bude vyhledávána jako cenný zdroj poznání. Má potenciál svou přesvědčivostí ovlivnit dosavadní smýšlení o řešené otázce a prostřednictvím zobecňujících pravidel posílit předvídatelnost aplikační praxe.</p>
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Přístup disertanta k tématu lze mnohdy z hlediska dosavadní nauky považovat za nový, proto také obsahuje některé netradiční úvahy. Práce se zdroji je adekvátní, vyzdvihnout lze podrobnou analýzu značného množství soudních rozhodnutí. Zdroje jsou řádně označeny. I s ohledem na to, jsem neshledal, že by v některé části byla práce plagiátem.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Seznam použitých zdrojů je četný, obsahuje předpisy, judikaturu a literaturu nejen zdejší, ale i z různých jazykových oblastí (zejména německé a anglické). Lze shrnout, že dizertant projevil schopnost analýzy dostupných pramenů i potřebné syntézy získaných poznatků.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Úprava práce odpovídá tématu, výjimečně jsou využívány tabulky a schémata pro ilustraci řešené problematiky. Četný výskyt grafů, schémat ani tabulek však nelze s ohledem na volbu tématu a jeho metodické zpracování očekávat.
Jazyková a stylistická úroveň	Jazykově i stylisticky je práce na velmi dobré úrovni.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

- a) Jaký význam pro trestní odpovědnost obviněného může mít skutečnost, že jednal v souladu s (nesprávným) doporučením jiné osoby a spoléhal se na jeho bezvadnost?

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Práci doporučuji k obhajobě.
---	------------------------------

V Praze dne 3. září 2020

---

doc. JUDr. Tomáš Gřivna, Ph.D.
školitel